

Spis treści

Wykaz skrótów / 15

Wstęp / 19

Rozdział 1

Model stosowania prawa konkurencji w prawie polskim / 35

1.1. Uwagi wprowadzające / 35

1.2. Publiczne prawo ochrony konkurencji / 36

1.2.1. Konkurencja jako mechanizm funkcjonowania gospodarki / 41

1.2.2. Model publicznoprawnego stosowania prawa konkurencji / 49

1.2.3. Kompetencje decyzyjne Prezesa UOKiK w zakresie egzekwowania unijnych reguł konkurencji / 55

1.2.4. Publiczne prawo konkurencji a ochrona konsumentów / 64

1.2.5. Interes publiczny jako przesłanka publicznoprawnego stosowania prawa konkurencji / 72

1.3. Prywatnoprawne stosowanie prawa konkurencji / 81

1.3.1. Wyrok w sprawie *Courage* – skuteczność unijnego prawa konkurencji w stosunkach pomiędzy podmiotami prywatnymi / 89

1.3.2. Wyrok w sprawie *Manfredi* – roszczenia indywidualnych konsumentów o naprawienie szkody wynikłej z naruszenia prawa antymonopolowego / 93

1.3.3. Konsekwencje dla konsumentów wyroków w sprawach *Courage* i *Manfredi* / 96

- 1.4. Uprawnienia sądów krajowych do stosowania unijnego prawa konkurencji / **98**
- 1.5. Ocena skuteczności publicznoprawnego oraz prywatnoprawnego modelu stosowania prawa konkurencji / **105**
- 1.6. Uwagi podsumowujące / **113**

Rozdział 2

Praktyki ograniczające konkurencję / 116

- 2.1. Uwagi wprowadzające / **116**
- 2.2. Identyfikacja zakazu praktyk ograniczających konkurencję / **118**
 - 2.2.1. Zakres terytorialny stosowania zakazu praktyk ograniczających konkurencję / **121**
 - 2.2.2. Stosowanie europejskiego prawa konkurencji a reguły konwergencji / **124**
- 2.3. Charakter zakazu porozumień ograniczających konkurencję / **125**
 - 2.3.1. Definicja porozumień ograniczających konkurencję / **126**
 - 2.3.2. Antykonkurencyjny cel lub skutek porozumienia / **133**
- 2.4. Zidentyfikowane (nazwane) praktyki ograniczające konkurencję / **143**
 - 2.4.1. Porozumienia dotyczące cen i innych warunków sprzedaży / **144**
 - 2.4.2. Porozumienia kontyngentowe / **153**
 - 2.4.3. Porozumienia podziałowe / **154**
 - 2.4.4. Porozumienia dyskryminujące / **156**
 - 2.4.5. Porozumienia wiązane / **157**
 - 2.4.6. Porozumienia bojkotujące / **158**
 - 2.4.7. Porozumienia przetargowe / **159**
- 2.5. Wyłączenia spod zakazu praktyk ograniczających konkurencję / **159**
 - 2.5.1. Uwagi wprowadzające / **159**
 - 2.5.2. Charakter i rodzaj wyłączeń spod zakazu porozumień ograniczających konkurencję / **160**

- 2.6. Nadużywanie pozycji dominującej na rynku / 167
 - 2.6.1. Uwagi wprowadzające / 167
 - 2.6.2. Pojęcie pozycji dominującej na rynku właściwym / 168
 - 2.6.3. Nadużycie pozycji dominującej na rynku właściwym / 170
 - 2.6.4. Nienazwane praktyki stanowiące przejaw nadużywania pozycji dominującej na rynku / 175
 - 2.6.5. Nazwane praktyki stanowiące przejaw nadużywania pozycji dominującej na rynku / 177
- 2.7. Przejawy nadużywania pozycji dominującej na rynku / 178
 - 2.7.1. Uwagi wprowadzające / 178
 - 2.7.2. Narzucanie nieuczciwych cen, odległych terminów płatności lub innych warunków zakupu albo sprzedaży towarów / 178
 - 2.7.3. Ograniczanie produkcji, zbytu lub postępu technicznego ze szkodą dla kontrahentów lub konsumentów / 196
 - 2.7.4. Stosowanie uciążliwych lub niejednorodnych warunków umów / 198
 - 2.7.5. Transakcje wiązane / 200
 - 2.7.6. Przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania lub rozwoju konkurencji / 205
 - 2.7.7. Narzucanie przez przedsiębiorcę uciążliwych warunków umów, przynoszących mu nieuzasadnione korzyści / 210
 - 2.7.8. Podział rynku według kryteriów terytorialnych, asortymentowych lub podmiotowych / 227
 - 2.7.9. Uwagi podsumowujące / 228
- 2.8. Konsekwencje naruszenia zakazu praktyk ograniczających konkurencję / 229
 - 2.8.1. Sankcje administracyjne za naruszenie zakazu praktyk ograniczających konkurencję / 231
- 2.9. Efektywność i skuteczność publicznoprawnego egzekwowania prawa konkurencji / 232
 - 2.9.1. Uwagi wprowadzające / 232

- 2.9.2. Rozstrzygnięcia wydawane w postępowaniu w sprawach praktyk ograniczających konkurencję / 236
- 2.9.3. Ocena skuteczności rozstrzygnięć wydawanych w postępowaniu w sprawach praktyk ograniczających konkurencję / 246
- 2.9.4. Ocena efektywności postępowania administracyjnego w sprawach praktyk ograniczających konkurencję / 251
- 2.10. Sankcje cywilnoprawne za naruszenie zakazu praktyk ograniczających konkurencję / 253

Rozdział 3

Przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej z tytułu naruszenia zakazu praktyk ograniczających konkurencję / 259

- 3.1. Uwagi wprowadzające / 259
- 3.2. Istota i znaczenie przesłanek dochodzenia roszczeń odszkodowawczych z tytułu złamania reguł konkurencji / 263
- 3.3. Podstawa prawna dochodzenia roszczeń z tytułu naruszenia unijnych reguł konkurencji a zasada bezpośredniego skutku prawa Unii Europejskiej / 265
- 3.4. Podstawy prawne dochodzenia roszczeń z tytułu naruszenia reguł konkurencji w postępowaniu grupowym / 278
- 3.5. Zakres legitymacji czynnej – strona podmiotowa postępowania w sprawach naruszeń reguł konkurencji / 285
 - 3.5.1. Legitymacja konsumenta w sprawach dochodzenia w postępowaniu grupowym roszczeń z tytułu stosowania praktyk ograniczających konkurencję / 292
 - 3.5.2. Legitymacja czynna – model przystąpienia do grupy / 299
 - 3.5.3. Interes zbiorowy konsumentów a interes indywidualny / 301
 - 3.5.4. Ochrona interesu grupy konsumentów w postępowaniu grupowym / 306

- 3.6. Roszczenie jako element prawa podmiotowego / **312**
- 3.7. Interes prawny konsumentów / **315**
 - 3.7.1. Interes prawny konsumentów w postępowaniu grupowym w sprawie ustalenia odpowiedzialności pozwanego za naruszenie zakazu praktyk ograniczających konkurencję / **320**
- 3.8. Identyfikacja spraw o roszczenia z tytułu odpowiedzialności za naruszenie zakazu praktyk ograniczających konkurencję w postępowaniu grupowym / **323**
- 3.9. Przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej z tytułu stosowania praktyk ograniczających konkurencję / **327**
 - 3.9.1. Uwagi wprowadzające / **327**
 - 3.9.2. Zdarzenie wyrządzające szkodę – naruszenie zakazu praktyk ograniczających konkurencję / **331**
 - 3.9.3. Wina po stronie podmiotu naruszającego zakaz praktyk ograniczających konkurencję / **333**
 - 3.9.4. Szkoda antymonopolowa / **343**
 - 3.9.4.1. Szkoda antymonopolowa a szacowanie wysokości odszkodowania / **352**
 - 3.9.4.2. Odszkodowanie zryczałtowane w postępowaniu grupowym / **356**
 - 3.9.5. Związek przyczynowy pomiędzy stosowaniem praktyk ograniczających konkurencję a szkodą / **359**
- 3.10. Dochodzenie roszczeń odszkodowawczych a prejudycjalność prawomocnych decyzji krajowych i unijnych organów ochrony konkurencji stwierdzających stosowanie praktyk ograniczających konkurencję / **361**
 - 3.10.1. Uwagi wprowadzające / **361**
 - 3.10.2. Prejudycjalność prawomocnych decyzji administracyjnych wydawanych w postępowaniu w sprawie stosowania praktyk ograniczających konkurencję / **363**
- 3.11. Koszty postępowania grupowego / **376**
- 3.12. Uwagi podsumowujące / **379**

Rozdział 4

Pozew grupowy jako instrument prywatnoprawnego dochodzenia roszczeń z tytułu naruszeń reguł konkurencji / 385

- 4.1. Uwagi wprowadzające / 385
- 4.2. Formy skargi zbiorowej / 387
- 4.3. Postępowanie grupowe a inne formy udziału w postępowaniu cywilnym większej liczby podmiotów / 388
- 4.4. Model i cechy postępowania grupowego / 394
- 4.5. Status członka grupy / 396
- 4.6. Warunki formalne pozwu grupowego / 399
 - 4.6.1. Żądanie pozwu grupowego / 410
 - 4.6.2. Żądanie ustalenia odpowiedzialności pozwanego z tytułu złamania reguł konkurencji / 413
 - 4.6.3. Jednorodzaowość roszczeń / 419
 - 4.6.4. Jednakowa podstawa faktyczna dochodzenia roszczeń w postępowaniu grupowym / 422
 - 4.6.5. Instytucja ujednolicenia wysokości roszczeń pieniężnych w postępowaniu grupowym / 424
- 4.7. Orzeczenie o nieważności porozumień ograniczających konkurencję oraz czynności prawnych będących przejawem nadużycia pozycji dominującej / 438
 - 4.7.1. Uwagi wprowadzające / 438
 - 4.7.2. Orzekanie przez sąd powszechny o nieważności porozumień ograniczających konkurencję oraz czynności prawnych będących przejawem nadużycia pozycji dominującej / 440
- 4.8. Funkcje pozwu grupowego w sprawach dochodzenia roszczeń odszkodowawczych z tytułu złamania zakazu praktyk ograniczających konkurencję / 454
 - 4.8.1. Uwagi wprowadzające / 454
 - 4.8.2. Funkcja uzupełniająca / 455
 - 4.8.3. Funkcja prewencyjna (odstraszająca) / 457
 - 4.8.4. Funkcja kompensacyjna / 458
 - 4.8.5. Funkcja efektywności / 460
- 4.9. Uwagi podsumowujące / 461

Rozdział 5

Pozew grupowy jako przyszły unijny instrument dochodzenia roszczeń odszkodowawczych z tytułu naruszenia reguł konkurencji / 465

- 5.1. Uwagi wprowadzające / 465
- 5.2. Zielona księga „Roszczenia o odszkodowanie za stosowanie praktyk ograniczających konkurencję i nadużywanie pozycji dominującej” / 466
- 5.3. Biała księga w sprawie roszczeń o naprawienie szkody wynikłej z naruszenia wspólnotowego prawa ochrony konkurencji / 477
- 5.4. Środki i warianty, których przyjęcie ułatwi wprowadzenie unijnego instrumentu dochodzenia roszczeń odszkodowawczych z tytułu naruszenia reguł konkurencji / 481
 - 5.4.1. Uprawnienie do wystąpienia z roszczeniem przez nabywcę pośredniego oraz roszczenia zbiorowe / 482
 - 5.4.2. Dostęp do dowodów – ujawnienie między stronami / 484
 - 5.4.3. Wiążący skutek decyzji krajowych organów do spraw konkurencji / 487
 - 5.4.4. Wymóg stwierdzenia winy / 489
 - 5.4.5. Wysokość szkody – wymiar odszkodowania / 491
 - 5.4.6. Obrona pozwanego przez powołanie się na przeniesienie obciążeń na klienta (*passing-on of overcharges defence*) / 492
 - 5.4.7. Terminy przedawnienia / 493
 - 5.4.8. Koszty postępowania / 494
 - 5.4.9. Zależność między uwzględnieniem wniosków w ramach systemu łagodzenia kary administracyjnej a roszczeniami odszkodowawczymi / 495
- 5.5. Uwagi podsumowujące / 498

Zakończenie / 501

Bibliografia / 517